

esseret deri; idet den, efter at denne Dispensation var lovfæstet, har bundet sig med 150 000 Kr. til Havne-, Kajanlæg osv., sagde man: Men er det da saadan i dansk Lovgivning og Administration, at hvad man lovfæster den ene Dag, kan tages tilbage den næste Dag? Vi har ment, at naar en Ting først var lovfæstet, kunde man bygge paa, at et saadant Forhold blev varigt.

Ud fra dette mener jeg, at det vilde være meget forkert, hvis man gik til at ophæve denne Dispensation. Nu siger man, at det er saa forfærdelig slemt med Aarhus-Olifabrik. Men den har jo da den Fordel, at hvis de andre Fabrikker holder stille, kan den tage sin raffinerede Olie ind fra Udlandet, fra sin tyske Fabrik, „Teutonia“ Oliefabrik nede ved Harburg; og efter at den havde lockouted sine Arbejdere, ligesom de andre Fabrikker havde gjort, og de laa stille, saa tog den sin raffinerede Olie fra Tyskland, fra de tyske Arbejdere, og forsynede alle Margarinefabrikkerne dermed; saa den er efter min Mening bedre stillet i Konkurrencen end de andre.

Jeg slutter mig til mit Partis Ordfører (Trier), der udtalte, at dette Lovforslag burde ikke fremmes i dette Ting, thi det vilde skabe overordentlig stor Uro blandt Arbejderne i Sønderborg. De ser paa det saaledes, at de har samme Ret til at arbejde som alle andre; og den Kapital, der er dernede, og de offentlige Myndigheder, der ogsaa binder deres Kapital, har Krav paa de samme Hensyn som alle andre i Danmark.

Formanden: Der er endnu indtegnet flere Talere, og da det synes at forme sig som en større Debat, vil det sikkert blive nødvendigt at afholde Aftenmøde, idet det har været Forudsætningen, at dette Møde kunde slutte ved Femtiden.

Dahlgaard: Jeg har hørt ærede Medlemmer sige, at det var rimeligt, om Forslagsstillerne ved dette Lovforslag havde gjort klart, hvad det egentlig er, det hele drejer sig om. Jeg mener ogsaa, at det, inden vi gaar til en Afgørelse af Sagen, var rimeligt at faa klarlagt, om det virkelig er saaledes, som det paastaas, at denne Fabrik i Sønderborg har en virkelig Beskyttelse i den nuværende Ordning, og jeg vil derfor gøre opmærksom paa, hvordan Forholdet har ligget.

Forholdet laa saaledes, at Fabrikken i Sønderborg før 1920 havde baade Presning og Raffinering af Olie. De Bønner, som presses, indgaar toldfrit. Paa det Tidspunkt forelaa der altsaa ikke noget Problem. Saa kom Branden i 1920 og nødsagede Fabrikken til at ophøre med Presning af Olie, men Fabrikken kunde fortsætte og ønskede at fortsætte med Raffinering af Olie. Nu er der imidlertid Told paa Raaolie, og for at Fabrikken, uden at have Presseri, kan fortsætte med Raffinering af Olie, er det klart, at Fabrikken maa stilles paa lige Fod med andre Fabrikker; for ikke at faa negativ Beskyttelse maa den have Tilbagebetaling af den Told, den har maattet betale ved Raaoliens Indførsel her til Landet. Det er det, der blev givet Bevilling til i 1921, og det er opretholdt i den gældende Toldlov. Det, der er sket, er, at Sønderborg-Fabrikken stilles lige med andre Fabrikker og med Udlandets Produktion i den Henseende.

Jeg har i øvrigt bedt om Ordet, fordi det ærede Medlem Hr. Drachmann i Dag her har udtalt, at de, der havde fulgt Forhandlingerne i Toldudvalget, vilde kunne bekræfte, at Betingelsen for, at denne Paragraf blev affattet, som den blev, var, at Sønderborg-Fabrikken ikke maatte forøge sin Produktion. Som en af dem, der deltog i Forhandlingerne i Toldudvalget, maa jeg sige, at det kan ikke være rigtigt, det kender jeg ikke noget til; og at det ikke kan være rigtigt, vil det ærede Medlem ogsaa kunne overbevise sig om ved at tage frem Sagens Akter fra den Tid. Jeg vil minde om, at medens denne Forhandling stod paa i Toldudvalget, blev der af Udvalget til Finansministeren sendt en Forespørgsel, der indeholdt to Spørgsmaal. For det første: Hvorfor fik Sønderborg Oliefabrik denne Ret i 1921? Og for det andet: Hvorfor ønsker Ministeriet vedblivende at opretholde denne Ordning? Herpaa svarede den daværende Finansminister N. Neergaard, at den umiddelbare Grund til, at Fabrikken fik den omhandlede Ordning, var Branden i 1920, idet Fabrikken derigennem blev nødsaget til at ophøre med Presning af Spiseolie, men ønskede at fortsætte Virksomheden med Raffinering af udenlandsk Raaolie, og Finansministeren fortsætter, at Raffinaderi-virksomheden kunde ikke optages, medmindre Bestemmelsen i Toldlovens § 37, Stykke 4, om Godtgørelse af Tolden bl. a. for Kokosolie, som anvendes i Margarine-